

Panun pakinoita

"LUKEMISESTA JA KIRJOISTA" JA VÄHÄN MUUSTAKIN.

Kirjoituspöytäni kulmalla ko-
hoaa joulumarkkinakirjallisuus
Baabelin tornin kaltaisena pino-
na, joka jo uhkaa kaatua jokai-
sesta pöydän osaksi tulleesta kol-
hajsusta. Rakennan tuota pinoa
omantuntoni painolastiksi, jotta
sen njm. muistuttaisi minua joka
päivä tekemättömistä töistä.
Mutta tekemättömyyden tus-
kassaan etsi ihmisen itselleen
jostakin lohdutusta ja tällä ker-
taa huudan avukseni itseään
Schopenhaueria, viisasta Art-
huria, filosofia, jonka teokseen
"Pessimistin elämänviisaus", jo-
ka sisältää valittuja lukuja
mestarin kirjoista, kuuluu myös
luku "Lukemisesta ja kirjoitta-
misesta".

Suuri filosofi ruoski siinä
aluksi ankarasti tapaa lukea li-
kaa (ja minusta kun aina on tun-
nut, ettei tule luettua tarpeek-
si), minkä ruoskimisen syy il-
menee vähitellen kun hän sji-
tyy puhumaan hyödyttömästä

tavasta lukea liikaa uutta kir-
jallisuutta, nimenomaan sellaista,
joka kiinnostaa suurta yleisöä,
koska kuitenkin on olemassa
99,9-prosenttinen mahdollisuus,
että välillä kuluttaa aikansa
hukkaan. Schopenhauerin mu-
kaan nimittäin sellaista kirjalli-
suutta, josta voisi käyttää sa-
nontaa pysyvä kirjallij-
suus, tuottaa koko Eurooppa
sadassa vuodessa vain — tusinan
teosta. Ja se ei ole paljon.

Ei, viisas Schopenhauer kehoit-
taa meitä pysyttelemään vanhan
kirjahyllyn vanhojen aarteiden
parissa, koska ne on jo havaittu
pysyviksi. "Koko nykyisen kir-
jallisuutemme yhdeksällä kym-
menesosalla ei ole muuta tarkoi-
tusta kuin keinotella muutamia
kolikoita yleisön taskusta", kir-
joittaa filosofimme jo lähes 100
vuotta sitten (1851). Siis saavat
kirjat pöydänkulmalla odottaa
ohi tämänkin pakinan, vaikka sa-
malla tulevat mieleen S:n sanat,
eivät paperille pannut ajatuk-
set ylimalkaan merkitse enem-
pää kuin jalankulkijan jälki hie-
kassa!

Jos tietämisen piiri sijs jälleen
jäi laajentumatta, mikä tieten-
kin on raskauttava asianhaara,
niin lohduttaudun saman filosofin
sanoilla: "Tietämättömyys
alentaa ihmisen arvoa vasta sil-
loin, kun sen tapaa rikkauten
seurassa". Ja rikkauteni rajoit-
tuu kuitenkin kirjoihin! Ei siis
ole hätää, vaikka se hetekaveros-
sa ei jaljoa painakaan.

— — —

*

Kun tässä kaiken vuodenvaih-
teen kiireen ja muun joulukuu-
sen riisumisen takia on jäänyt
toteamatta muutamia mielenkiin-
toisia juttuja, niin tulkoot ne
tässä peräviikkaan mainituksi.
Loppiaispyhänä omisti paikallis-
radiomme tuokion vanhan kun-
non oululaisen ystävämmä Arvi
Järventauksen muistolle.
Tämä muistaminen johtui siitä,
että Järventauksen erikoisteok-
sen "Risti ja noitarumpu" ilmes-
tymisestä viime vuonna tuli ku-
luneeksi 30 vuotta. Oululainen
rautatienkirjuri Elias Anttila
kertoi meille Järventauksesta
rautienkuvaajana, valottaen
sitä mielenkiintoisella tavalla
kaikkille J:n ystäville tuttua, mut-
ta kaikessa kirjailijan elämäker-
taan tähän saakka kohdistetussa
tutkimuksessa kokonaan sivuun
jäänyttä puolta hänen tuotan-

nostaan. Kuten Anttilalla osoitti
on Järventaus tällä alalla erään-
lainen tennäyttävä, jonka kirjat
"Tie selvä" ja "Ja eläin-
ten henki oli rattaissa"
samalla tallettavat moniaita lu-
kuja oululaista sivistyshistoriaa,
sillä esiintyyhän vjmmemaalintun
eräänä päähenkilönä lukematto-
mien oululaisten ja mujen suo-
malaisen hyvä ystävä, Setä
Kauppinen aljas kuljettaja Juho
Kauppinen, jonka elämäkerta
khra Hannes Kauppinen kirjoit-
tamana sekii syksyllä ilmestyi.

Loppiaisenä oli Oulussa pal-
jon mielenkiintoisia tilaisuuksia,
joista museoyhdistyksen ainut-
laatuinen pukuparaati jo on
palstansa saanut. Myös Oulun
lausuntakerholaisilla tuntuu har-
rastusta riittävän, mistä heidän
lämmihenkinen Leino-iltansa oli
kaunis todistus. Ikävä kyllä jäi
kuuleman vain yhden runon va-
raan. Ja sitä ennen jo päätti kir-
jailija Reino Rinne vauhdikkaal-
la, onnistuneella ja valajsevalla
Lapin-rapsodjallaan, joka var-
mastii oli ryhmässään kaikkein
parhaita, yleisradion maakunta-
tähetysten sarjan, joista viimeis-
tä edellinen, Pohjois-Pohjan-
maata kuvaileva, oli jo puolivä-
lissä lokakuuta.

P a n u.